

Samenwerking met de Bibliotheek

De bibliotheek is al lang niet meer het gebouw waar je alleen boeken kunt lenen. Bibliotheken hebben inmiddels een belangrijke rol gekregen in het vergroten van taalvaardigheden en digitale vaardigheden van volwassenen en kinderen. Dit biedt kansen voor VluchtelingenWerk om de samenwerking te zoeken, zodat vluchtelingen sneller de Nederlandse taal leren, met computers kunnen omgaan en hun sociale netwerk kunnen uitbreiden. In deze folder worden voorbeelden van bibliotheken genoemd die initiatieven specifiek voor vluchtelingen hebben opgezet of initiatieven die een bredere doelgroep hebben en ook interessant voor vluchtelingen zijn. In overleg met de bibliotheek kan bekeken worden wat lokaal mogelijk is en hoe daarin samengewerkt kan worden. Zoek [hier](#) de contactgegevens van de bibliotheken in jouw werkgebied. Bij veel bibliotheken is ook een omschrijving opgenomen van het bestaande aanbod voor vluchtelingen.

Bibliotheekpas

Kinderen tot 18 jaar kunnen gratis lid worden van de bibliotheek. Sommige gemeenten hebben een minima-pas voor inwoners met een laag inkomen, daardoor is het lidmaatschap van de bibliotheek soms ook gratis voor volwassenen. Een voorbeeld hiervan is de Ooievaarspas in de gemeente Den Haag of de Gelrepas in Gelderland. Als de gemeente deze mogelijkheid niet biedt, dan zijn er andere mogelijkheden. Veel Bibliotheken/Taalhuizen bieden abonnementen tegen gereduceerd tarief aan of het is zelfs gratis voor cursisten van taalaanbieders. In de [bibliotheek Zuid-Kennemerland](#) in Haarlem kan ook iedere anderstalige, die gekoppeld is aan een vrijwilliger van VluchtelingenWerk, een gratis pas krijgen. Deze pas is één jaar geldig.

Maar bibliotheken bieden ook veel mogelijkheden voor inwoners zonder lidmaatschap. Diverse activiteiten zijn veelal zonder bibliotheekpas te bezoeken of te gebruiken:

- Toegang tot de collectie en alle materialen zijn vrij toegankelijk
- Voorleesuurtsjes
- Taalactiviteiten
- Gebruik van internet en computers
- Studeer- en leerplekken
- Kopieer- en printmogelijkheden
- Lezen van kranten en bladen
- PressReader (digitale krantenbank met alle kranten uit de wereld)
- Diverse informatie- en databanken, zoals Consumentenbond, theorie-examen, etc.

Projecten voor kinderen en jongeren

BoekStart

Om ouders te stimuleren om hun kinderen voor te lezen of samen met hun kinderen te lezen en spelletjes te doen, vinden in bijna alle bibliotheken BoekStart-ochtenden en de VoorleesExpress plaats. Tijdens de BoekStart-ochtenden wordt aandacht besteed aan interactief voorlezen – voorlezen, spelletjes, liedjes – voor kinderen van 0-4 jaar. Het doel van BoekStart is ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de bibliotheek te laten ontdekken.

De bibliotheek vervult een coördinerende rol binnen BoekStart. Dit betekent dat de bibliotheek afspraken maakt met de gemeente en de jeugdgezondheidszorg over de uitvoering hiervan.

Voor ouders is de folder 'Baby's houden van boeken' beschikbaar in het Nederlands, Arabisch, Tigrinya, Spaans, Pools, Turks, Engels en Frans via de bestellijst van BoekStart.

VoorleesExpress

De VoorleesExpress werkt met vrijwilligers, die laag-taalvaardige gezinnen met jonge kinderen (2 tot 8 jaar) bereiken. Deze vrijwillige voorlezers introduceren het voorleesritueel in gezinnen en bezoeken samen met hen de bibliotheek. Kinderen krijgen hierdoor meer plezier in boeken en in (voor)lezen. Hun ouders krijgen handvatten om ook zelf de taalontwikkeling van de kinderen te stimuleren.

De VoorleesExpress wordt in meer dan 100 gemeenten ingezet, onder andere in Overijssel en Gelderland, door de bibliotheek of een welzijnsorganisatie. De methodiek is opgenomen in de databank van effectieve jeugdinterventies van het NJI. De Bibliotheek Nijkerk verzorgt samen met VluchtelingenWerk de VoorleesExpress bij statushouders thuis.

ThuisTaal

In ThuisTaal een project van de Overijsselse bibliotheken, Provinciale Ondersteuningsinstelling Rijnbrink en Hogeschool Saxion, bezoeken circa 90 derdejaars Pabostudenten wekelijks vluchtelinggezinnen in azc's en in Twentse gemeenten. Zij lezen met de kinderen, praten over de boeken en doen taalspelletjes en oefeningen. Vluchtelinggezinnen raken bekend met maatschappelijke voorzieningen, zoals de bibliotheek en vergroten zo hun sociale netwerk. Daarnaast krijgen ouders handvatten om hun kinderen te stimuleren in hun taalontwikkeling. Studenten leren op die manier over de thuissituatie van vluchtelingkinderen en over de invloed die een geïntegreerde thuis-school-aanpak heeft op de taalontwikkeling.

Wil jij ook van start gaan met ThuisTaal in jouw gemeente? Neem dan contact op met de lokale bibliotheek of met Karien van Buuren (Rijnbrink) voor meer informatie.

Praatjes Maken

Praatjes Maken biedt logopedie-ondersteuning via de bibliotheek in Hengelo. Twee keer per week worden vluchtelingkinderen en hun ouders verwelkomd in de bibliotheek. Via een live-verbinding met een computer is er contact met een logopedist. De logopedist gaat aan de hand van speciale spraak- en taalgames met hen oefenen en de kinderen krijgen oefeningen mee die ze thuis of op de computer in de bibliotheek kunnen doen.

Dit initiatief is een samenwerking van Bibliotheek Hengelo, basisschool de Horizon (school voor vluchtelingkinderen), Rijnbrink en TinyEYE online logopedie. Het project is erg succesvol en kan ook bij andere bibliotheken starten.

Wil je meer weten over de Praatjes Maken, lees dit artikel voor meer achtergronden.

Activiteiten rondom taal

Taalhuis en Taalpunt

Alle bibliotheken hebben een Taalpunt of Taalhuis. Hier zijn boeken en websites te vinden om de Nederlandse taal te leren, zoals leerboeken NT2, boeken voor de examens KNM en ONA en boeken om het lezen te oefenen. In de bibliotheek bestaan mogelijkheden om Nederlands te oefenen op de computer, met behulp van speciale taalprogramma's op verschillende taalniveaus. De website Oefenen.nl is in de bibliotheek te vinden. Een Taalpunt is meestal een samenwerking tussen verschillende partijen en is vaak gevestigd in de bibliotheek. Stichting Lezen en Schrijven is een belangrijke partner van alle Taalpunten.

Op de website Taalzoeker.nl (van stichting Lezen en Schrijven) kunnen alle Taalpunten gevonden worden. Een voorbeeld is het Taalhuis in [Bibliotheek Katwijk](#).

Ook zijn veel bibliotheken/Taalhuizen lid van het landelijke netwerk [Het Begint met Taal](#). Hier vinden taalcoaches materialen en webinars om taalondersteuning vorm te geven. Soms zijn via een Taalpunt taalcoaches beschikbaar. Zo heeft Taalpunt Dalfsen in samenwerking met de stichting Lezen en Schrijven zeventig taalcoaches beschikbaar.

Om beter Nederlands te leren lezen, bestaan leesclubs waar in eenvoudig Nederlands samen een boek wordt gelezen. Een vrijwilliger helpt de groep en legt de moeilijke woorden uit. Er zijn ook leesclubs speciaal bedoeld voor inburgeraars, bijvoorbeeld in de [Bibliotheek Amsterdam](#).

De Pilot NT2 van Boom uitgeverij is een e-learning voor inburgeraars die zelfstandig willen leren voor hun inburgeringsexamen of staatsexamen NT2. Men kan in de bibliotheek inloggen op deze e-learning, bijvoorbeeld in de Bibliotheek [Zuid-Kennemerland](#).

Ontmoeting en taal

In veel bibliotheken wordt wekelijks of maandelijks een Taalcafé georganiseerd. Bedoeld voor iedereen die Nederlands spreken wil oefenen en nieuwe mensen wil ontmoeten. Enkele voorbeelden: [Bibliotheek Zaandam](#), [Bibliotheek Hengelo](#) en [Bibliotheek Hillegom](#).

Oefenen

Het oefenen van de Nederlandse taal kan ook in een vaste kleine groep - een conversatiegroep - met hulp van vrijwilligers. Hier worden thema's besproken die de deelnemers belangrijk vinden, zoals familie, werk, eten, kinderen of een artikel uit de krant. Op die manier wordt geoefend met het spreken in een groep: iets vertellen of vragen, een grap maken of je mening geven. Bijvoorbeeld in de [Bibliotheek Den Bosch](#).

Zingen

Het zingen van Nederlandse liedjes helpt om de taalvaardigheid te vergroten en het is een leuke manier om de ontmoeting tussen vluchtelingen en andere inwoners te bevorderen. 'Zing Nederlands met me' wordt uitgevoerd in de [Bibliotheek Hengelo](#).

Vertellen

In Raalte hebben de [Bibliotheek Salland](#) en VluchtelingenWerk samen gewerkt aan het project '[Verhaal ver weg en lokaal](#)'. Een 'nieuwe' inwoner en 'oude' inwoner van Raalte gaan in een periode van 2/3 maanden ongeveer acht keer met elkaar in gesprek en vertellen hun levensverhaal aan elkaar.

De 'nieuwe' inwoner is een statushouder die in Raalte woont en de 'oude' inwoner woont er al langer. Want integratie werkt twee kanten op en gaat ook, naast het leren van de taal, om het leren kennen van mensen. Mensen die geïnteresseerd in jou zijn, die je ook dingen over hun leven willen vertellen en van wiens netwerk je misschien wel gebruik kunt maken.

Zichtbaar

Deze verhalen worden door de tweetallen via een computerprogramma digitaal zichtbaar gemaakt via foto's, video's, teksten en plattegronden. Zo ontstaat letterlijk een verhaal van ver weg en een verhaal lokaal. De verhalen kunnen vervolgens worden afgespeeld op een *multi touch tafel* in de Bibliotheek Raalte.

Meer weten? Neem contact op met [Jeny Flim](#) van Bibliotheek Salland.

Gebruik van internet en computercursussen

Bibliotheken bieden aan alle inwoners in de gemeente mogelijkheden aan om internet te gebruiken, soms tegen een kleine vergoeding. Klik & Tik is een cursus computervaardigheden. De cursus bevat drie opeenvolgende modules:

- **Klik & Tik De basis.** Hier worden de basisfuncties van het gebruik van een computer aangeleerd, zoals de computer opstarten, teksten schrijven en aanpassen en e-mails versturen. Deze cursus is bedoeld voor mensen die nog nooit of nauwelijks met een computer hebben gewerkt.
- **Klik & Tik Het internet op.** Tijdens deze cursus wordt het basis gebruik van het internet, zoals het raadplegen van websites en zoekmachines, formulieren invullen en iets kopen via internet. Deze cursus is bedoeld voor mensen die al bekend zijn met een computer, maar geen of nauwelijks ervaring hebben met internet.

- **Klik & Tik Samen op 't web.** Hier wordt geoefend met het (veilig) gebruiken van social media, zoals Facebook, Skype en WhatsApp. Ook wordt kennism gemaakt met Instagram, LinkedIn en YouTube. Deze cursus is bedoeld voor mensen die goed hun weg kunnen vinden op internet, maa geen of nauwelijks ervaring hebben met social media.

Aanbod

Voor deze basiscursus digitale vaardigheden hebben alle bibliotheken toegang tot het cursusmateriaal en de online lesomgeving via licenties, die zijn betaald door de Koninklijke Bibliotheek en de Belastingdienst. De cursus wordt gegeven door getrainde medewerkers van de bibliotheek. Het hangt van de lokale capaciteit af hoeveel cursussen aangeboden worden. De gemeente Geldrop heeft bijvoorbeeld extra subsidie gegeven, om de eerste module van de cursus Klik & Tik aan te bieden.

Werken met de e-overheid

Digisterker heeft de cursus 'Werken met de e-overheid' ontwikkeld voor volwassenen die wel met een computer en internet kunnen omgaan, maar nog niet met de e-overheid. Het gaat daarbij om websites van de landelijke en gemeentelijke overheid en overheidsinstanties, zoals DigiD, DUO, UWV, De Belastingdienst en de BerichtenBox op mijn.overheid.nl. Deze cursus wordt door veel bibliotheken aangeboden, bijvoorbeeld in [bibliotheek Theek 5](#).

Pilots met vluchtelingen

In Dokkum hebben VluchtelingenWerk Noord-Nederland en de Bibliotheek Noord Fryslân een pilot uitgevoerd, waarbij deze cursus specifiek aan vluchtelingen is aangeboden. Ook in de bibliotheken in Ede en Geldermalsen gaan in samenwerking met VluchtelingenWerk Oost-Nederland pilots van start.

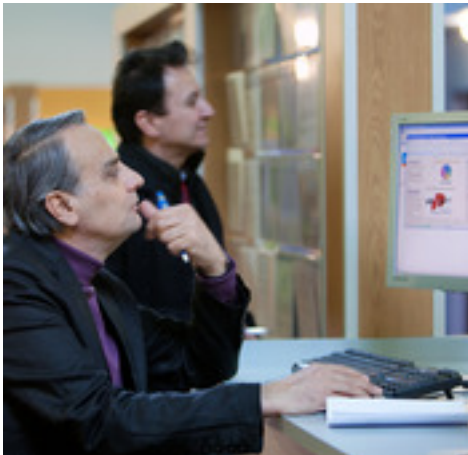
In de pilot wordt de bestaande cursusaanpak en het materiaal aangepast aan de specifieke behoeften van vluchtelingen, zodat zij nog makkelijker kunnen meedoen als onderdeel van hun integratie.

Folder

Digisterker heeft een folder speciaal voor bibliotheken en afdelingen van VluchtelingenWerk ontwikkeld voor het geval zij de cursus Werken met de e-overheid voor vluchtelingen willen organiseren.

Meer informatie over de pilots?

Stuur een e-mail naar [Corine van Egten](mailto:Corine.van.Egten@digisterker.nl), VluchtelingenWerk Nederland. Of neem contact op met Kim Keijsers van de stichting Digisterker: kim.keijsers@digisterker.nl

Integratie en participatie

Diverse bibliotheken verzorgen participatieverklaringworkshops. In Heusden, Rheden en Leidschendam-Voorburg werken de bibliotheek en VluchtelingenWerk samen in het participatieverklaringstraject. Met het online programma 'Zoek werk' wordt geleerd wat nodig is om te gaan solliciteren. Het is een programma in eenvoudig Nederlands. Op het NL-plein in de Bibliotheek Haarlem Schalkwijk bestaat de mogelijkheid om twee ochtenden per week de online cursus te volgen. Een coach is dan aanwezig om hierbij te helpen.

Op locatie

Samenwerking is mensenwerk. De directe aanwezigheid en zichtbaarheid van VluchtelingenWerk op een bepaalde locatie kan deze samenwerking zeer bevorderen.

Zo is in de bibliotheek van Waalwijk de afdeling van het plaatselijke VluchtelingenWerk gevestigd en wordt de inburgeringsles van VluchtelingenWerk gegeven in een lokaal in de bibliotheek in Weert. In Altena zitten de bibliotheek en VluchtelingenWerk in hetzelfde multifunctioneel centrum. Daar wordt een gezamenlijk taalcafé gestart en wordt een voorleesochtend voor vluchtelingouders georganiseerd.

In deze folder

Deze folder geeft een aantal voorbeelden van succesvolle samenwerkingen tussen bibliotheken en VluchtelingenWerk Nederland. Alle onderstreepte teksten zijn links naar de betreffende websites. Hier is meer informatie te vinden.

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Besprek met jouw lokale bibliotheek welke mogelijkheden er in jouw gemeente zijn om samen te werken.